

gemeente

Zoetermeer

B&W

Postbus 15
2700 AA ZoetermeerWethouder Zorg, Ouderen, Welzijn,
Natuur**19 JAN. 2012**Wmo-raad
Postbus 15
2700 AA ZOETERMEER

Uw kenmerk

Datum

Ons kenmerk
U/IW/BLD/2012.807Doorkiesnummer
079 – 346 8794Uw brief van
13 januari 2012

Bijlage

Onderwerp
reactie advies Wmo-raad op
Startnotitie Wmo

Geachte Wmo-raad,

Hierbij bevestigen wij de ontvangst van uw advies van 12 januari jl. over de Startnotitie Wmo, dat u in samenwerking met verschillende partijen heeft opgesteld. Van de achterliggende adviezen van de betrokken partijen die u heeft bijgevoegd zullen we goede nota nemen in de verdere uitwerking van het Wmo-beleid. De Startnotitie is immers een eerste stap in de uitwerking van het nieuwe Wmo-beleid.

Het doet ons plezier dat u zich kunt vinden in de visie op de Wmo die in de startnotitie gepresenteerd wordt, zeker voor de langere termijn. In die visie staan de eigen kracht en civil society centraal, verbeeld in de verantwoordelijkheidspiramide. Tegelijkertijd proeven we op diverse punten van uw reactie bezorgdheid over de uitwerking van die visie. Gaat het de spankracht van de individuele cliënt, de mantelzorger en de gemiddelde burger niet te boven, wanneer een groter beroep op eigen kracht en de civil society wordt gedaan? En zorgt de gemeente nog wel voor het noodzakelijke vangnet voor kwetsbare burgers? In uw ogen een plicht van elke 'beschaafde' overheid. We begrijpen uw zorgen, maar hopen ze ook weg te kunnen nemen. Zoals uit het tweede uitgangspunt blijkt legt het college prioriteit bij kwetsbare burgers. Zij kunnen onverkort blijven rekenen op ondersteuning en begeleiding die aansluit op hun compensatiebehoefte. We hebben vertrouwen in de civil society, maar zien onze verantwoordelijkheid voor het compenseren van dié zaken die niet aan de samenleving overgelaten kunnen worden. Individuele verstrekkingen, ondersteuning en begeleiding blijven nodig en de civil society is tot meer in staat wanneer ze door de gemeente gefaciliteerd wordt. Zie daarvoor ons uitgangspunt rond sociaal burgerschap en informele netwerken.

Hierna gaan wij puntsgewijs in op uw advies.

Missie

De herijkte missie voor het nieuwe Wmo-beleid benadrukt sterker de eigen verantwoordelijkheid van burgers dan in het eerste Wmo-beleidsplan het geval was. Dat is een bewuste keuze. We werken toe naar een nieuwe balans tussen burger en overheid, waarin voor claimgedrag geen plek meer is. Maar burgers kunnen blijven rekenen op compensatie als ze daar zelf niet in kunnen voorzien. U stelt voor de missie aan te vullen met een ondubbelzinnig statement dat kwetsbare burgers kunnen blijven rekenen op ondersteuning en begeleiding. Dat is immers wat van een 'beschaafde' overheid verwacht mag worden.

We erkennen dat in de missiestatement zelf de verantwoordelijkheid van de gemeente om pal te staan voor kwetsbare burgers, niet naar voren komt.

Daar staat tegenover dat de prioriteit voor kwetsbare burgers wel expliciet als uitgangspunt geformuleerd is. Er kan daarom ook geen misverstand bestaan over de bedoeling van dit college.

Wat betreft de omschrijving van kwetsbare burgers wijst u ons op de typering van Zorgbelang. Wij zullen daar zeker naar kijken, maar wij zien dat Zorgbelang primair doelgroepen benoemt, terwijl onze voorkeur uitgaat naar het benoemen van factoren die bijdragen aan kwetsbaarheid. Het is vaak de combinatie van factoren die tot kwetsbaarheid leidt en niet een enkel kenmerk zoals bij de doelgroepbenadering makkelijk gebeurt. Dat kan tot ongewenste stigmatisering of sjabloondenken leiden (zie ook onze reactie bij klantprofielen).

Verantwoordelijkheidspiramide en compensatieplicht.

U wijst ons op de valkuil, die volgens u in de verantwoordelijkheidspiramide besloten ligt, om te terughoudend te zijn met de inzet van ondersteuning. Het gevolg kan zijn dat er later onnodig dure ondersteuning of begeleiding moet worden ingezet: penny wise and pound foolish dus. Wij zijn ons daarvan bewust. Preventief handelen hebben we ook niet voor niets als uitgangspunt genomen. Ons handelen is erop gericht om problemen vroeg te signaleren en zwaardere zorg te voorkomen, zo schrijven we bij dit uitgangspunt.

U benadrukt ook de noodzaak om de verantwoordelijkheidspiramide een goede juridische basis te geven. We zijn het volledig met u eens dat er goede juridische spelregels moeten zijn. Deze spelregels worden vastgelegd in de Wmo-verordening, waarbij we de VNG-modelverordening als basis nemen. Daarin worden de resultaatgebieden van de Wmo gedefinieerd. De resultaatgebieden zijn de toetssteen voor de compensatieplicht.

Wij zijn het zeer met u eens om eigen kracht niet als iets statisch te zien, maar iets dat ontwikkeld kan worden. De begeleiding zal in veel gevallen gericht zijn op het versterken van de eigen kracht. Om na te gaan of de geboden begeleiding of ondersteuning ook dat effect heeft, kijken we bijvoorbeeld naar de bruikbaarheid van de participatieladder als instrument (zie uitgangspunt resultaatgerichtheid/effectmeting).

Klantprofielen en maatwerk

We begrijpen uw angst niet goed dat klantprofielen in strijd zijn met maatwerk en een individuele benadering van de compensatiebehoefte. Het één staat ons inziens los van het ander. Zoals gezegd vinden we het noodzakelijk om het begrip kwetsbaarheid, een sleutelbegrip immers in het Wmo-beleid, beter te definiëren. We denken daarbij aan het benoemen van risicofactoren die mogelijk leiden tot kwetsbaarheid en het benoemen van compenserende factoren. Het kenmerk psychische stoornis is bijvoorbeeld een risicofactor maar, betekent niet zonder meer dat de betreffende persoon ook kwetsbaar is. Er kunnen compenserende factoren zijn. Een bepaald patroon dat regelmatig voorkomt in risico- en compensatiefactoren, vormt een klantprofiel. Wij streven daarmee naar een verfijning van het denken in doelgroepen. Juist deze manier van denken past heel goed bij het maatwerk in kader van de compensatieplicht. Waar compenserende factoren aanwezig zijn, is de compensatiebehoefte anders dan waar ze ontbreken en vice versa. We zullen we ons ook laten inspireren door het rapport van het Transitiebureau en HHM over cliëntgroepen.

Smart geformuleerde doelstellingen en geschikte prestatie-indicatoren

U benadrukt dat het kwaliteitsniveau van voorzieningen en arrangementen ook mee te nemen in de indicatoren. We gaan daarover graag met u in gesprek, zoals u aanbiedt.

Wordt preventie het kind van de rekening?

U vreest dat preventie het kind van de rekening wordt. Die zorg is onnodig. Zoals hierboven al is aangehaald, is preventief handelen een van onze uitgangspunten.

De Kanteling

U stelt voor het begrip Kanteling uitsluitend te gebruiken in de betekenis van aanbod- naar vraaggericht en niet als een begrip om substitutie van individuele voorzieningen door collectieve voorzieningen en/of civil society aan te duiden. Wij nemen uw suggestie niet over. Beide betekenissen zijn van belang. De Wmo heeft vanaf het begin beoogd om een verschuiving van individuele voorzieningen naar collectieve oplossingen op gang te brengen. Daarin zijn we in Zoetermeer nog maar in zeer beperkte mate geslaagd. We verwachten, zeker met de nieuwe Wmo-taken, wel meer oplossingen in de collectieve sfeer te kunnen realiseren. Ook dat is Kanteling. Daarnaast is Kanteling inderdaad ook een verschuiving naar een meer vraaggerichte werkwijze, of beter gezegd, een aanpak waarbij de individuele situatie van de cliënt het uitgangspunt is voor het bedenken van oplossingen voor de compensatievraag in plaats van het denken vanuit een standaardoplossing voor iedereen, ongeacht zijn situatie. Het 'keukentafelgesprek' waarin de analyse van de individuele situatie plaatsvindt, zal een vast onderdeel gaan uitmaken van onze werkwijze, zei het niet voor elke klant.

Ondersteuning Mantelzorg

Net als u zien wij dat mantelzorgers eerder te laat dan te vroeg aankloppen voor ondersteuning. U vreest dat een groter beroep op de eigen verantwoordelijkheid dit risico versterkt. Overbelasting bij mantelzorgers is in de evaluatie van het eerste Wmo-beleidsplan, als een serieus risico benoemd. We hebben daarom juist het voornemen om meer in te zetten op mantelzorgondersteuning om overbelasting vroegtijdig te signaleren en te voorkomen. We willen ook beter inspelen op de behoeften van jonge mantelzorgers of mantelzorgers van mensen met een GGZ-achtergrond. Die zijn nog niet zo in beeld. Het potentieel van mantelzorgers en vrijwilligers moet geborgd en gekoesterd worden, schrijven we bij het uitgangspunt dat vrijwilligers en mantelzorgers essentieel zijn.

Vangnet

Wij delen uw zorg dat diverse financiële maatregelen op rijksniveau kunnen leiden tot ongewenste stapeling van lasten bij minder draagkrachtige Wmo-cliënten. Dat kan de bereidheid verminderen om ondersteuning te vragen uit angst voor de financiële gevolgen. We zullen daar aandacht aan besteden en zondig zoeken naar passende maatregelen.

Cliëntondersteuning

Wij zijn het met u eens dat cliëntondersteuning onafhankelijk moet zijn en zijn van mening dat daarvan ook sprake is. Als u daarover een ander beeld heeft, vernemen we graag uw argumenten.

Beleidsparticipatie

U vraagt ons meer tijd te nemen voor de inspraak van het Wmo-beleidsplan. Wij beamen dat de periode krap is. In het belang van onder andere een goede voorbereiding van de nieuwe Wmo-taakbegeleiding, die immers binnen het nieuwe Wmo-beleidsplan moet passen, is vaststelling van het Wmo-beleidsplan vóór de zomervakantie belangrijk en dat leidt tot een korte inspraakperiode van circa 4 weken. Als het Wmo-beleidsplan tijdig wordt vastgesteld, kan in de tweede helft van 2012 alle aandacht naar de voorbereiding van de uitvoering uitgaan. Die tijd is ook nodig.

Ondanks dat menen we volop ruimte te bieden aan burgers en organisaties om mee te denken en hun visie te geven op de Wmo, door middel van de publieksavonden die we in februari organiseren. Ook de inspraaktermijn van 4 weken op het conceptbeleidsplan biedt voldoende tijd om te reageren.

Overige punten

- **Jeugd:** we koppelen jeugd niet los van de Wmo. Er was alleen geen noodzaak het jeugdbeleid in de Wmo-nota uit te werken. Zie ook de brief van wethouder Van Leeuwen.
- **Pijnacker-Nootdorp:** we zijn graag bereid u bij te praten over de samenwerking. Er zal een afspraak worden gepland.
- **Reacties overige partijen:** we hebben kennisgenomen van de reacties van de partijen en betrekken ze waar mogelijk bij de nadere uitwerking van ons beleid.

Wij vertrouwen erop dat u uit onze reactie opmaakt dat we veel van uw zorgen delen en willen voorkomen. Het in de praktijk brengen van de uitgangspunten moet daarvoor borg staan.

Burgemeester en wethouders van Zoetermeer
de secretaris,

(drs. H.M.M. Koek)

de burgemeester,

(drs. J.B. Waaijer)